

Otázka: Textový editor a tabulkový kalkulátor

Předmět: Informační technologie

Přidal(a): Kristýna

Textový editor

Charakterizuj textový editor a jeho využití

- Program, který slouží pro psaní textu a jejich následné zpracování (upravování, editování)
- jde o software, který umožňuje využít PC jako inteligentní psací stroj s řadou výhod oproti klasickému psacímu stroji
- patří mezi nejčastější aplikace na PC

Využití:

- vytvářet, upravovat a tisknout
- volit příslušné národní prostředí
- volit různé typy písma a jejich řezy (tučné, kurzíva, podtržené přeškrtnuté...)
- kopírovat či přenášet
- vytváří strukturu dokumentu pomocí stylů odstavců, vkládání obrázků a objektů, tvorbu tabulek, grafů

Definuj rozdíl mez textovým editorem a procesorem

Textový editor je program, který slouží k úpravám prostého textu neobsahujícího formátovací informace. Na rozdíl od textových procesorů, se kterými se často pletou, postrádají textové editory schopnost měnit vzhled obsahu dokumentu. Zaměřují se pouze na vytvoření obsahu – například vytváření konfiguračních souborů, zdrojových kódů pro počítačové programy a podobně.

Textový procesor je v program, který slouží k vytváření formátování textu. Na rozdíl od textových editorů, se kterými se často pletou, umožňují textové procesory měnit vzhled obsahu dokumentu (fonty, velikost písma, nadpisy...). Současné běžné textové procesory používají metodu WYSIWYG, takže uživatel na obrazovce vidí (téměř) přesně to, co se později bude tisknout na tiskárně.

Popište prostředí MS Wordu a vysvětlete pojmy - font, řez písma

Prostředí MS Wordu:

- MS Word je textový procesor, má spoustu nástrojů pro práci s textem, pro vytváření dokumentů. Jeho možnosti se stále rozšiřují a doplňují do (převážně) multimedialního prostředí – umí lépe vkládat fotky, vytvářet a propojovat se s internetovými stránkami, vkládat videa a zvuky...
- vodorovné a svislé pravítko (nástroje – možnosti -obecné – měřené jednotky)
- tlačítko *předchozí/další stránka*
- způsoby zobrazení dokumentu
- stavový řádek s informacemi dokumentu

Řez písma:

- a) obyčejné - I
- b) kurzíva - /
- c) tučné - **I**
- d) tučné kurzíva - **/**

Font:

- druh písma (správně se tomu říká sada znaků abecedy jedné velikosti a jednotného stylu - např: Arial, Times New Roman)

Základní dělení:

- bezpatková (Arial - nemá na konci nožiček žádné camcoury (patky))
- patková (Times - má na konci nožiček camcoury (patky))
- ozdobné - např. Shelley - vypadají třeba jako psací písma nebo různě deformovaná...

Význam typologických pravidel - jejich příklady

- jsou důležité proto, aby se text dobře četl, vypadal dobře a abychom se vyhnuli chybám v sazbě
- dodržováním dosáhneme profesionálního vzhledu

Fonty:

- v jednom textu by se měli objevovat max. 3 druhy

- pro obyčejné texty jsou nejlepší obyčejné písma (např. Times New Roman), které lze číst rychleji než písmo bezpatkové (např. Arial)
- nadpisy se sází verbálkami (velká písmena) téhož písma jako stejný text

Zvýraznění písma:

- používá se jiný řez písma, kurzíva nebo tučné písmo
- neměl by se používat jiný font, způsob vyznačování by měl být dodržován v celém dokumentu jednotlivě

Odstavec:

- blok textu ukončený znakem ¶ (stisknutím klávesy ENTER – nemačká se na konci každého řádku)
- text se sám zalamuje v průběhu – značku odstavec vkládáme až na konci odstavce
- pro zvýraznění začátku odstavce je možné odsadit první řádek od kraje nebo zvětšit mezeru mezi odstavci

Pravidla jak správně vysázet dopis, článek nebo jakýkoli text, nebo i knihu. Pravidla se vyvíjí již od dob vynálezu knihtisku (cca 500 let)

Několik pravidel:

- Mezerníkem nikdy nic nikam neposouváme (nadpis do středu řádku apod.)
- Mezerník používáme pro vytváření jediné mezery mezi slovy, větami a za interpunkčními znaménky (dvojtečka, středník, otazník, vykřičník, tečka, čárka)
- Datum a čas se píše s mezerami, např. 10. 10. 2004
- Tečka se nepíše za nadpisem

- Dvojtečka ve významu početní operace dělení se píše s mezerami, např. $6 : 3 = 2$; ve významu sportovního výsledku bez mezer, např. zvítězili 1:0
- Závorky a uvozovky se od textu uvnitř mezerou neoddělují (píše se „takto“, ne jinak)
- Jednotky a označení měny se od čísla oddělují nezlomitelnou mezerou (CTRL+SHIFT+mezerník). Podobně se upravuje číslování paragrafů, např. § 6
- Značka procento se od čísla také odděluje nezlomitelnou mezerou, ale ve významu „procentní“, např. 10% pivo, bez mezery
- Značka peněžní měny se píše bez tečky. Je-li číslo celé, značka měny se píše za číslem, např. 13 Kč; jestliže je číslo desetinné, značka měny se píše před číslo, např. Kč 6,50
- Na klávesnici je znak spojovník, pomlčka se vloží kombinací kláves ALT+0150 (MS Word tuto častou chybu automaticky opravuje)
- Pomlčka se používá ve smyslu „až“ a „do“ bez mezer, např. 6–9 hod. jako znak „minus“ také bez mezer, např. $-9\text{ }^{\circ}\text{C}$
- v aritmetických výrazech s mezerami, např. $16 - 9 = 7$

Tabulkový kalkulačtor

Charakterizujte tabulkový kalkulačtor a srovnajte využití s textovým editorem

- MS Excel je určen hlavně k tvorbě tabulek a práce s nimi
- MS Excel lze používat jako kalkulačtor, nástroj pro tvorbu grafů, statistiky, tabulky, matematické operace a funkce...
- po textovém editoru v praxi druhý nevyužívanější editor

Popište prostředí tabulkového kalkulačtoru MS Excel a vysvětlete pojmy - vzorec, funkce

- Excel vzhledem připomíná papírový sešit s několika listy
- na jednotlivých listech mohou být výpočty, grafy, obrázky...

- list si můžeme představit jako čtverečkovaný papír
- v každém čtverečku může být uložené nějaké číslo, text, logická hodnota apod.
- pracovní plochu tvoří mřížka a jednotlivé „čtverečky“ nazýváme buňky
- buňka je nejmenší část pracovní plochy, do níž lze zapisovat text nebo čísla
- z důvodu orientace jsou sloupce (buňky ve svislém směru) označeny písmeny a řádky (buňky ve vodorovném směru označeny číslem. Obdoba „lodí“

Vzorec:

- díky vzorci můžeme programu určit, jaké matematické operace má provádět a s jaké buňky má do sebe zahrnout
- Po zkopírování dojde k přizpůsobení řádků a zachování daných sloupců

Funkce:

- MAX zobrazí maximální hodnotu ze zadaných
- MIN zobrazí minimální hodnotu ze zadaných

Vysvětlete možnosti vkládání dat, jejich editace a typy

- pracuje s daty pomocí funkcí, které se zapisují do vzorců
  - Funkce =SUMA (A1;B1)
  - Vzorec =A1+B1
- každý vzorec začíná znakem rovnost, '='
- bez znaku rovnosti jsou zapsané znaky považovány za text

Relativní a absolutní vzorec

- vzorce Excelu lze rozlišit
  - Relativní vzorec $=A1+B1$
  - Absolutní vzorec $=\$A\$1+\$B\$1$
- znak dolaru \$ má funkci zámku (ATL+36)
- $=\$A1+\$B1$ - zamknutí pouze sloupce